

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIË LIMBURG.

Mèn schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk 15 centimen.

Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 8 FEBRUARI.

De personen die hun abonnement aan den POSTRIJDER nog niet betaald hebben, worden vriendelijk verzocht ons het bedrag ervan te doen toekomen, voor den 12 februari. Zij die de gelegenheid niet hebben op ons bureau te komen betalen, zullen eene kwitantie door de brievenpost ontvangen.

Als een staaltje hoe de godsdienstvervolgving in Pruisen wordt voortgezet, wordt het volgende uit Posen gemeld:

« Ruim 50 parochien hebben geen priester meer; in 21 is reeds sedert geruimen tijd geen mis gelezen, zelfs niet op de groote feestdagen van Paschen, Sinxen, Kersmis, enz. De zieken worden des nachts naar de naburige parochien gebracht, om daar de laatste troostmiddelen der Kerk te ontvangen, tenzij een priester het wage in het geheim aan hun sterfbed te komen, op gevaar van gevangenis gezet of verbannen te worden.

« De begrafenisgen gebeuren zonder eenige kerkelijke plechtigheid; men merkt de nieuwe graven met eenen steen, ten einde ze eenmaal door een priester te laten zegenen. De groote meerderheid der geestelijken is overstelp met boeten van allerlei aard, hetzij wegens eene enkele weigering om met M. von Massenbach, den staatsambassadeur van het diocees, te corresponderen, hetzij om iets anders. Die boeten bedragen soms zulke sommen, dat de inkomsten van een armen pastoor, gedurende 2 a 3 jaren, niet voldoende zouden zijn om ze te betalen. »

In het groothertogdom Posen, de provincie, welke het meest van allen door de vervolging beproefd wordt, zijn er gedurende het jaar 1875 zeven en veertig priesters, hetzij tijdelijk, hetzij voor een onbepaald tijdstip, zoo uit de provincie als uit verschillende districten verbannen. Van dit getal zijn er 24 na eene min of meer lange ballingschap, in de provincie mogen terugkeeren.

Op dit oogenblik zijn in het bisdom 53 parochien zonder herder; slechts in 12 dezer parochien is er een onderpastoor zoodat de overige 21, door den wil van het gouvernement van alle godsdienstige hulp beroofd zijn.

« Op Drie-Koningsdag gaf de rector der school van Munchen aan de leerlingen bevel, naar de school te komen. Zij begaven zich naar de kerk en woonden er den goddelijken dienst bij, waarvoor zij door den rector allen gestraft werden.

Vijf priesters zijn in de gevangenis van Heiligersstadt opgesloten. De eerv. pater Franciscanen, die te Montaborn, nabij Kleef, opvoeding verschaffen aan de arme weezen en verlatene kinderen, moeten te rekenen van 1 april hun godvruchtig en liefdadig werk staken. Wie zal hun in dat werk van liefdadigheid vervangen? Het gouvernement begint daar eene echte misdaad. Er is maar eene orde, welke zal blijven bestaan, zegt de *Westfalsche Mercur*, dat is de orde der vrijmetselaars!

Daar hebben wij het weer! Eenige jaren geleden ontdekten de liberalen, tot groote verbazing der katholieke wereld, dat Pius IX in de loge van Philadelphia als vrijmetselaar was ingeschreven.

Weldra kwam eene klinkende logenstraffing bewijzen dat de partij, die mandementen fabriceert desnoods ook valsche *morceaux d'architecture* uitvindt.

Daar het ding destijds niet heeft willen gelukken, hebben de mannen van 't licht nu een nieuw stuk van denzelfden kaliber uitgevonden, volgens hetwelk de groote Paus, in augustus 1839, te Napels als lid van de loge zou aangenomen zijn.

Wij herhalen het: zulk stuk moet niet moeilijk te maken zijn, voor eene partij, die hare proeven heeft gedaan in het maken van valsche documenten.

Als vandaag Napels niet gelukt, zal het morgen te Sint-Petersburg, te Brussel of in de loge van Lapschüre zijn, dat Pius IX vrijmetselaar werd!

Dauidsfonds.

Men schrijft uit Boom, dat het getal inschrijvers van het DAUIDSFONDS aldaar aanzienlijk toeneemt. Men telt er reeds 100! Als men ziet wat het WILLESFONDS wordt, dan zal men moeten erkennen dat al wie het goed meent met het vlaamsch land, zich bij het DAUIDSFONDS moet aansluiten.

« Te Boom zal zondag 20 februari een feest door laatstgenoemde vereniging gegeven en eene volksbibliotheek gesticht worden.

De eerv. heer Ickx, kapelaan te Sluizen is pastoor benoemd te Linckhout.

L'indicateur breveté des chemins de fer pour le mois de Février 1876, est en vente chez M. COLLÉE, libraire, Grand'Place, 51, à Tongres. — Prix avec carte: 25 centimes.

BINNENLAND.

Men schrijft uit Luik:

Eene ijsselijke moordpoging heeft in een huis der voorstad Vivegnis plaats gehad. De genaemde F., schoenmakersgast, werd in dronken toestand zoo-

danig woedend, dat hij een hamer greep en er mede op het hoofd ging slaan van zijn 16-jarigen zoon, die naast zijne broeders gerust sliep. Op het geschreeuw van het slachtoffer en zijne broeders en zusters kwamen de bureu toegesnel, maakten zich meester van den moordenaar en leverden hem in handen van het gerecht. Het slachtoffer bevond zich in deerniswaardigen toestand en is, na verzorgd te zijn naar het gasthuis gebracht.

— Wij lezen in de Patrie:

Volgens zekere berichten heeft de ministerraad des konings gedebereerd over de kwestie waarom men tot hertoe de socialistische bladen ongestraft heeft gelaten, die in België verschijnen en die openlijk den opstand en de socialistische leerlingen aanprijden. Er zou kwestie zijn van al de *communards*, die zich in België hebben verscholen, er uit te drijven. Wat de werkstakingen betreft, zoo lang de *matereele orde* niet zal gestoord worden, zal het gouvernement zich op het defensief houden, daar het gerede is om alle poging tot opstand te onderdrukken.

— Al de troepen van het garnizoen der hoofdstad, welke uit hoofde der werkstaking in Henegauwen, zijn gekantonneerd geweest, zijn terug te Brussel aangekomen.

— Een deurwaarder van het beroepshof is dezer dagen rond 10, 1/2 ure 's avonds in zijn huis aangevallen door eenen klerk, dien hij had weggezonden. De klerk, die met geweld was binnengedrongen, pogde herhaalde malen den deurwaarder bij middel van eenen stok met loden kop, op het hoofd te slaan. Men gelukte er echter eindelijk in den aanrader buiten het huis te drijven, die op de straat nog allerlei doodsbredigen tegen zijn gewezen patroon deed hooren.

— Men schrijft uit Antwerpen:

DE SPAANSCH FURIE. — In de zitting van den gemeente-raad van dezen avond, zal men voorstellen den 300^e verjaardag te vieren der *spaansche furie*, tijdens welke men Antwerpen uitplunderde, uitbrandde en uitmoorde.

Dat is een voortreffelijk gedacht.

Wij hopen dan ook dat men in den raad, zoo genegen om vaderlandsche grootheden te erkennen, een gedenkteken zal stemmen aan Gozewijn van Varick, markgraaf van Antwerpen, die met vele zijner vrienden stierf als laatste verdediger van Antwerpen.

Gozewijn van Varick en zijne groep verdedigers, zullen echter door de geuzen niet herdacht worden, gelijk zij den verrader Marnix herdenken. De reden hiervan is klaar en duidelijk: Gozewijn van Varick en anderen, waren katholieken, en Marnix van St-Aldegondis was een vijand van de Kerk — en dit is voldoende, al was Marnix dan ook tienmaal verrader, om door ons stadhuus vereerd worden.

— Men leest in den *Kempenaar*:

MOEDIGE REDDERS. — Een schaatsenrijder, die dezer dagen te Turnhout tegenover het brughuis, op de Casteleia, bezig was met het ijs onder zijne voeten aan stukken te stampen, viel in het kanaal. Het plonsen in het water werd tot in de herberg van M. E. Wouters gehoord en de kreet *een man in 't water!* klonk door de gelagkamer.

M. E. Wouters ijde naar buiten en liep op handen en voeten over het ijs, naar de opening waarin de waaghals was verdwenen. Een ander moedig burger, M. H. Lenaerts was den brugwachter op het ijs gevolgd en hield M. Wouters bij de kleeden vast, gereed om hem te redden ingeval het ijs onder hem breken moest.

Reeds had M. Wouters den drenkling bij het haar en hield hem met het hoofd boven het water, toen het ijs onder het gewicht der moedige redders dreigde weg te zinken, en het volk, dat reeds van alle zijden was toegesnel en zich op de brug had neêrgezet, hun toeriep dat zij elkander moesten lossen of dat zij allen gingen verdrinken. M. Lenaerts had nauwelijks losgelaten, toen het ijs onder de voeten van M. Wouters brak, en deze met het hoofd vooruit in het water stortte.

Bij het vernemen dat er een drenkling in het water lag, was heel het gezin van den brugwachter naar buiten geloopen, toen nu ook Wouters onder het ijs verdween; hier volgde een tooneel dat misschien nooit ergens werd gezien en dat als een treffend, ja bewonderenswaardig voorbeeld van echtelijke trouw, en oprechte kinderliefde mag worden aangestipt.

Toen vrouw Wouters het gevaar bemerkte waarin haar man verkeerde drong zij vooruit, rukte zich uit de handen welke haar wilden tegenhouden en sprong in het water om haren echtgenoot te redden.

Zonder bedenken en vooraleer het toegesnelde volk den tijd had hun te wederhouden waren ook de zuster van vrouw Wouters en hare twee oudste kinderen in het kanaal gesprongen en daar lagen nu moeder, zuster, zoonje en dochterje aan elkander vastgeklampt worstelend tegen den dood en te vergeefs al hunne krachten inspannende om den teërgeliefden vader en den hulp behoevendenden drenkling aan den dood te onttrekken.

Huiverend, maar niet wankelend stond het volk dat tooneel aan te staren want zonder iets anders te raadplegen dan hunnen moed en hunne zelfopoffering waren MM. H. Lenaerts, K. Kruijthoof en de schipper L. Couveliers in het water gesprongen, om de ongelukkigen te redden; doch in een oog-

blik had M. J. Govers een masten boom aangebracht, welke over het kanaal werd gelegd en waaraan de arme drenkelingen zich nu konden vastklampen; dat was de oorzaak dat de zes personen aan een wissel dood werden ontrukkt.

Eere aan die moedige redders, aan die mannen vooral welke hun leven te pand stellen om dat brave, dat edelmoedige gezin; maar ook om dien roekelozen waaghals uit de armen des dood te rukken! Wij hopen! ja wij vertrouwen dat het Staatsbestuur hunne verdiensten zal erkennen. Ja, indien het Staatsbestuur belooningen wil toekennen voor daden van moed en opoffering, dat het dan ten minste het huisgezin Wouters en zijne verdienstelijke redders niet vergeete!

— In de gemeente Overboelare, welke sedert meer dan 2 jaren geen burgemeester heeft, is dezer dagen iets voorgevallen, dat als eene zeldzaamheid in de bestuurlijke jaarboeken mag aangekeekend worden.

Volgens gebruik werden de nieuwgekozen leden van den Gemeenteraad bij brief uitgenoodigd zich in algemeene vergadering naar het gemeentehuis te begeven, ten einde er den eed af te leggen. Op de twee herhaalde uitnodigingen is geen enkele der gekozenen verschenen, hetgeen het bestuur dezer gemeente in groote verlegenheid stelt en de zaken der gemeente niet kunnen voortgezet worden.

— DE STROOHOEDEN. — De hoedenlijverheid is in België de bron van een zoo befaamd als winstgevend werk.

Het Belgisch gevlochten stroo, met eene bewonderenswaardige zorg uit roggen- en speltstroo vervaardigd, bezit eene zeer gezochte kleur, en wordt te Parijs op den eersten rang geplaatst met het Italiaansch stroo, terwijl het eveneens op alle buitenlandse markten zeer gezocht wordt.

Een weinig minder wit zijnde dan het engelsch stroo, geeft men het belgisch stroo wel eens dien naam: het is zoo dun niet en is zeer goed geschikt tot het aannemen van elke tint welk men er wil aan geven.

Het Belgisch stroo levert zeer goede winst op; want men schat op niet minder dan vier of vijf miljoen francs, den handel welke jaarlijks in gevlochten stroo alhier wordt gedreven.

Terwijl de strootresses in de dorpen door de vrouwen en kinderen en de ouderlingen worden vervaardigd, opgekocht en door gansch Europa verzonden, gaan de mannen in het buitenland de strooheaden maken voor mannen en vrouwen.

Te rekenen van Kersmis begint die landverhuizing elken vrijdag en zaterdag en tot heden toe hebben het grootste gedeelte der werklieden, bij groepen van vijftien tot dertig personen, hunne dorpen verlaten.

Duizende hoedenmakers trekken alzo naar de voornaamste steden van België, Holland en Duitschland; doch een groot getal trekt naar Parijs. Inderdaad, meer dan een duizendtal Belgische hoedenmakers zijn er van Luik naar Parijs vertrokken langs den Noordspoorweg.

Verleeder jaar hadden onze hoedenmakers minder werk, aangezien de hoeden van rijstroo veel gedragen werden, in Zwitserland vervaardigde men een namaaksel van rijstroo uit gekloven en gebleekt hout. Men weet nog niet welk soort van strooheaden dit jaar de mode zal zijn.

— IN DEN RESTAURANT. — Garçon, die oesters zijn niet versch!

« — Mijnheer, ik kan daar niet aandoen, ik zit er niet in. »

« — Dit is een bewijs dat gij op uwe plaats niet zijt. »

BUITENLAND.

Nederland.

De 4386 soldaten, die in het jaar 1875 naar Indië zijn uitgezonden, kunnen naar gelang van hunne nationaliteit gerangschikt worden als volgt: 2287 Belgen, 851 Nederlanders, 751 Franschens, 296 Duitschers, 174 Zwitsers, 17 Luxemburgers, 46 Italianen, 40 Oostenrijkers, 2 Polen, 1 Amerikaan en 1 Rus.

Frankrijk.

IN LUCHTBAL NAAR DEN NOORDPOOL.

Terwijl de engelsche expeditie naar den Noordpool haren ontdekkingsstocht aanvangt met eene overwintering, welke belooft langdurig en moeilijk te zijn, bereiden eenige mannen in Frankrijk een groot schouwspel, waarvan de uitvoering een der belangrijkste feiten onzer eeuw zijn zal. Er is namelijk spraak van de Poolstreken te onderzoeken en het begin der onbelemmerde zee te ontdekken, niet met eene expeditie te water, of in sledo, maar met nieuwe middelen. Men wil in ballon naar den Pool reizen.

De eerste, die het ontwerp voorstelde, was Theophil Sivel, die op 15 april 1875 den dood vond in de schuit van den ballon *Zénith*, welke luchtreis insgelijks aan Crocé-Spinelli het leven kostte. De collegas van Sivel hebben het ontwerp heropgenomen.

Zij hebben een stelsel van opblasing voor hunnen luchtbal onderzocht, bij middel van brandende kolen, vet of petrol. Aan deze laatste brandstof is de voorkeur gegeven.

De expeditie zal zich te water naar IJsland, Groenland of Noorwegen begeven, en daar maanden lang de winden bestudeeren, ten einde van eenen gunstigen wind gebruik te maken om zich naar den Pool te laten drijven.

De luchtreizigers zullen niet, evenals de zee-lijeden, te lijden hebben van den ijskouden wind die pijnen veroorzaakt, welke door eenen ervaren zeeman vergeleken worden aan slagen van leeren riemen in het aangezicht. Integendeel wordt de hevigste koude in den ballon gemakkelijk doorstaan.

Wat den duur der reis betreft, op deze vraag kan men geen bepaald antwoord geven. Veronderstellende dat de ballon een afstand van 1800 uren af te leggen heeft, met eene snelheid van ten minste 5 meters per seconde, zal de duur dezer reis, ongeveer 25 dagen zijn.

Er kan echter eene kalme ontstaat, en de richting van den wind zal natuurlijk onregelmatig zijn; bijgevolg zullen de luchtreizigers drie of vier maanden levensmiddelen meenemen, hetgeen voor 10 man een gewicht van ongeveer 800 kil. uitmaakt.

Verscheidene wetenschappelijke moeilijkheden worden de verdedigers van het ontwerp tegengezet; deze antwoorden echter, dat dit zoo veel vraagpunten zijn, waarvan de oplossing niet ernstiger is voor eene expeditie in ballon, dan voor eene ontdekkingsreis te water.

DE EERSTE ASPERGIËN

En zeer schoone zijn te Parijs verschenen. Het meestendeel worden te Asnières geogst, waar één enkele hofhoukundige er elken dag bij de duizend pakken levert, voortgebracht door acht honderd vierkante meters grond verwarmd bij middel van aarden buizen, waarin dag en nacht warm water loopt, op 60 graden.

De opbrengst dezer groene aspergiën duurt gewoonlijk van 1ste december tot 31 maart.

Politiek overzicht.

Het Bonapartistisch comiteit, gezegd de Nationale Conservatieve heeft eene circulaire uitgegeven waarin het program der keizerlijke partij in twee woorden wordt uiteengelegd: « Eerbied voor het tegenwoordige. Voorbehoud voor de toekomst! » De circulaire hennelt het algemeene stemrecht op en randt de republikeinsche partij aan. Zij verklaart, dat de kiezingen van verleden zondag niet nauwkeurig de uitdrukking zijn van het volksgevoel.

Uit Spanje komt goed nieuws toe.

Een telegram van Havas meldt, dat graaf de Caserte met groote macht ter hulpe gekomen is van Vera, en dat Martinez Campos op Eldzondo en Urdax moeten zijn terug trekken.

De depechen, uit Carlistische bron gezonden, zijn maar de voorboden van aanstaande zegespraken. De ontmoeting van den 29 januari in Guipuscoa is een schrikkelijke moordkuil geweest en voor de Carlisten een onmetelijk voordeel.

In Navarra, heeft Gerula ook eenen grooten hijval te Santa Barbara behaald.

Voor lieden, die door de Alfonsisten met den eersten slag moesten verpletterd worden, stellen de Carlisten het nog al wel, en hunne vrijwilligers bewijzen hun dat, om hen aan te randen, er iets anders dan grootspraak zijn moet.

De geest der troepen is uitmunten en zij zijn zeker te winnen.

De senatorale kiezingen in Spanje vallen gunstig uit voor het gouvernement. Onder de gekozenen zijn 2 bisschoppen en 11 generaals, waarbij maarschalk Espartero; de generaals Quesada, Letona en Primo de Rivera, Markies de Molino, afgezant van Spanje te Parijs, is te Albaceta tot senator gekozen. — Nopens den oorlog is er geen nieuws; echter wordt er gezegd, dat don Alfonso niet zal wachten tot na de opening der Cortez om naar het noorderleger te vertrekken. De troonrede zal door eenen minister gelezen, en het antwoord hierop door eene commissie naar den koning gebracht worden, op de plaats, waar hij zich den 25 februari zal bevinden.

De kardinaal Ledochowski is, gelijk wij hebben gemeld, uit het gevang van Ostrova naar Berlijn geleid geworden onder geleide van de politie. Er is hem toegelaten geworden de katholieke geestelijkheid, alsook de katholieke afgevaardigden van het Parlement, te ontvangen.

's Anderendaags is hij weer naar Praag vertrokken, vergezeld van den onderpastoor van Ostro, prins Edmund Raszivil. De aartsbisschop had geweigerd de verbintenis te nemen, zich met het bestuur van zijn ouddiocees niet meer bezig te houden.

De lijkdienst van Frans Deak, te Buda-Pesth, heeft het tooneel eener stichtende betoening ter eere van den beroemden overledene aangeboden. De koning van Hongarië was er vertegenwoord door eenen zijner aides-de-camp. De aartsbischop Clotidis, al de notabiliteiten van het land talrijke deputatiën volgden het lijk. Het is de heer Ghyzcy, voorzitter der Kamer, die de lijkrede heeft uitgesproken.